

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА

*Розглянуто напрями узгодження системи бухгалтерського обліку і системи національних рахунків в частині застосування класифікацій.
Розкрито взаємозв'язок бухгалтерської інформації та інститутів*

Постановка проблеми. Національне багатство дає найбільш загальне уявлення про наявні ресурси і потенціал розвитку країни. Інформація про національне багатство необхідна для оптимізації структури економіки, активізації внутрішніх факторів економічного зростання, вирішення соціальних проблем і підвищення добробуту нації.

Актуальною є проблема аналізу ролі окремих елементів національного багатства у розвитку країни. Для її вирішення спеціалістами Світового банку в рамках роботи з визначення індикаторів стійкого розвитку (sustainable development) була розроблена нова методика оцінки національного багатства [11]. Застосування цієї методики для оцінки національного багатства України ускладнене рядом проблем:

- по-перше, неякісне інформаційне забезпечення, що зумовлене нестачею вихідних даних та їх недостовірністю. Серед ряду інших причин існування цієї проблеми, слід виділити термінологічну неузгодженість між бухгалтерським обліком та системою національних рахунків, а також фальсифікацію фінансової звітності;
- по-друге, це відсутність методик оцінки інституційного капіталу, який був включений до структури національного багатства.

Метою дослідження є визначення напрямів гармонізації системи бухгалтерського обліку та системи національних рахунків в частині термінологічного узгодження, а також напрямів дослідження природи інституційного капіталу та його взаємозв'язку з бухгалтерським обліком.

Виклад основного матеріалу. Національне рахівництво призначено кількісно оцінити результати поточних економічних операцій за кожним сектором економіки і накопичення цих результатів для забезпечення виробничого процесу. Тому сучасна система національних рахунків логічно ув'язана з проходженням економічних процесів.

Система національних рахунків будується в таких розрізах: інституційні сектори, галузі економіки, економічні операції, рахунки економіки в цілому (рис. 1).

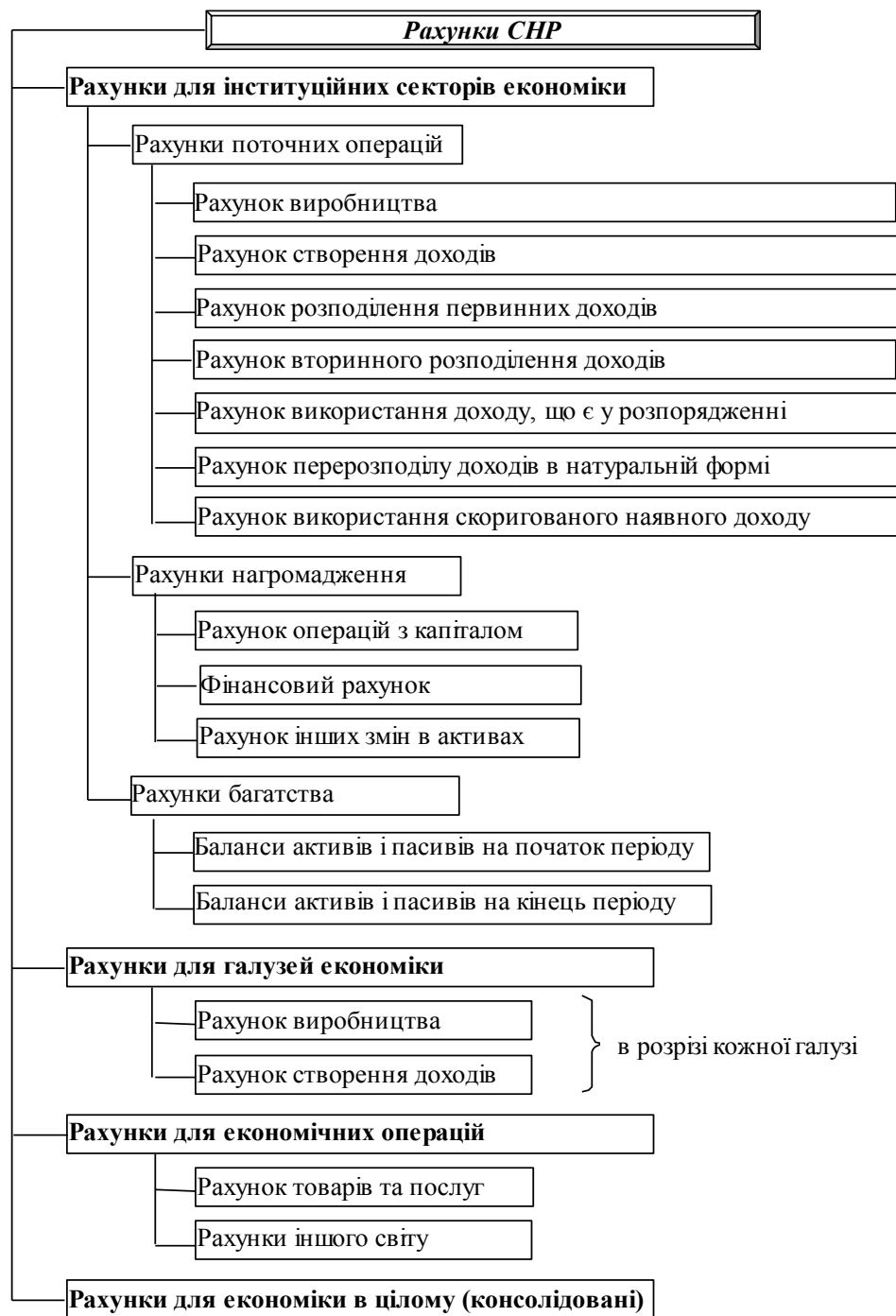

Рис. 1 Напрями побудови рахунків в СНР

Для їх аналізу та порівняння, а також враховуючи, що дані збираються для різних сукупностей, протягом різних періодів та (або) різними методами збору даних та (або) за різними статистичними одиницями, необхідно використовувати однакові або узгоджені стандарти та класифікації (рис. 2) для різних наборів даних.

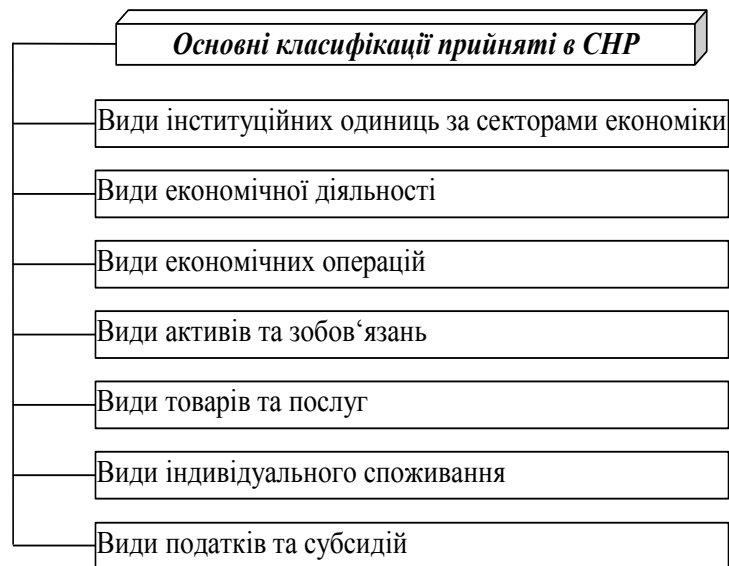

Рис. 2 Основні класифікації СНР

Метою розроблення статистичних класифікацій є групування, систематизація та перетворення інформації у стандартний формат, який дає змогу визначити подібність понять, подій, об'єктів, суб'єктів тощо. Розроблення класифікацій передбачає створення вичерпного та структурованого набору взаємовиключних та детально описаних категорій. Ці категорії часто представлені у вигляді ієрархії, яка відображається наданням відповідних числових або літерних кодів.

В якості бази для розроблення національних, багатонаціональних, регіональних статистичних класифікацій використовуються міжнародні стандартні статистичні класифікації. Таким чином, з міжнародної системи стандартних статистичних класифікацій органічно походять європейська і національні системи статистичних класифікацій.

Відповідно до Програми розвитку системи національних рахунків на період до 2010 року, яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.04.2003 р. № 475 розроблено Класифікацію інституційних секторів економіки (КІСЕ) України (Наказ Державного комітету статистики України № 96 “Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України” від 18.04.2005р.). “При цьому були використані методологічні принципи міжнародного стандарту Системи національних рахунків [14], прийнятого у 1993 році (СНР’93) Комісією Європейських співтовариств, Міжнародним валютним фондом, Організацією економічного співробітництва та розвитку, Організацією Об’єднаних Націй і Світовим банком, Міжнародні рекомендації зі статистики праці, а також враховані особливості законодавства та економіки України” [3], а також міжнародного стандарту (Classifier of Institutional Sectors).

Метою Класифікації інституційних секторів економіки (KICE) є удосконалення методології складання національних рахунків у напрямі запровадження розрахунків показників за підсекторами економіки.

Об'єктом класифікації є інституційні одиниці, які відповідно до міжнародного стандарту СНР'93 відносяться до певного сектору (підсектору) економіки. Згідно з Наказу Державного комітету статистики України № 96 "Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України" від 18.04.2005 р., інституційна одиниця – це господарська одиниця, яка характеризується наступними ознаками:

- право самостійного володіння товарами та активами від власного імені, що надає їй можливість обмінюватися правами власності на ці товари й активи при операціях з іншими одиницями; – здатність приймати самостійні економічні рішення і здійснювати господарську діяльність, за яку вона сама несе пряму відповідальність і відповідає перед законом;

- здатність приймати фінансові та інші зобов'язання від свого імені, а також укладати договори;

- існування для неї повного набору рахунків, включаючи баланс активів і пасивів, або практичної можливості – як з економічної, так і з юридичної точки зору – щодо підготовки повного набору рахунків, а також статистичної звітності в разі необхідності.

Відповідно до своїх функцій та структури економіки України інституційні одиниці-резиденти групуються в п'ять інституційних секторів економіки [3]:

- нефінансові корпорації (НК), до яких належать інституційні одиниці, які займаються ринковим виробництвом товарів і послуг для продажу за цінами, що покривають витрати виробництва і дають прибуток;

- фінансові корпорації (ФК) – інституційні одиниці, що спеціалізуються на фінансово-посередницькій діяльності чи допоміжній фінансовій діяльності (банки, страхові компанії тощо);

- сектор загального державного управління (ДУ), до якого належать органи управління центрального та місцевого рівнів, некомерційні бюджетні організації та державні цільові фонди;

- сектор домашніх господарств (ДГ) – об'єднує фізичних осіб як споживачів, а в деяких випадках як фізичних осіб-підприємців;

- сектор некомерційних організацій (НО), обслуговують домашні господарства (НКОДГ), до якого входять інституційні одиниці, створені окремими групами домашніх господарств для забезпечення їх політичних, релігійних і професійних інтересів, а також для надання соціально-культурних послуг (соціально-культурні підрозділи нефінансових корпорацій).

Використання КІСЕ забезпечує облік підприємств і організацій за інституційними секторами економіки у статистичних реєстрах та Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій. Це дозволяє проводити державні статистичні спостереження економічної діяльності підприємств і організацій за інституційними секторами (підсекторами) економіки; зіставлення національної статистичної інформації з міжнародною, а також групування суб'єктів економіки за інституційними секторами (підсекторами) з метою здійснення на макrorівні оцінки результатів їхньої діяльності та фінансового стану.

Наступною складовою системи національних класифікаторів є Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД). Вона розроблена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.05.1993 р. № 326 “Про Концепцію побудови національної статистики України та Державну програму переходу на міжнародну систему обліку і статистики”. В якості бази було використано міжнародну статистичну класифікацію видів діяльності Європейського Союзу – Nomenclature of Activities European Community (NACE, Rev.1, mod.7). Остання редакція КВЕД від 01.04.2006 р., зі зміною №1 до Класифікації видів економічної діяльності (ДК 009:2005) відповідає новій редакції базової міжнародної статистичної класифікації видів діяльності NACE (Rev.1.1-2002 р.)

За методологічними засадами, принципами побудови та призначенням КВЕД є статистичною класифікацією, створеною як інструментарій для систематизації та групування економічної та соціальної інформації у стандартний формат, який дає змогу обробляти та аналізувати значні обсяги інформації [1]. Вона призначена для визначення та кодування основного та другорядних видів економічної діяльності юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб (статистичних одиниць), яке здійснюється органами державної статистики, та їх відображення у ЄДРПОУ.

Об'єктами класифікації в КВЕД є види економічної діяльності статистичних одиниць (юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців тощо), які на вищих рівнях класифікації групуються у галузі [1].

КВЕД має ієрархічну систему кодування, яка передбачає застосування літерно-цифрового коду. Секції та підсекції (У – табл. 1) позначаються великими літерами від А до Q (табл. 2, 3) і використовуються в якості рубрикатора, але не застосовуються при кодуванні. Деталізація за розділами, групами, класами та підкласами позначається цифровими кодами.

Таблиця 1. Структура загального кодового позначення об'єктів КВЕД

Секція (літери латинськ ої абетки від А до Q)	Підсекція (є тільки у секціях "С" та "D")	Розділ	Група	Клас	Підклас
Y	YY	XX	XX.X	XX.XX	XX.XX.X
Y YY XX			Y YY XX.XX	Y YY XX.XX.X	Y YY XX.XX.X
Рівень Міжнародної класифікації ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Rev. 4) [2]					
			Рівень класифікації Європейського Союзу NACE (Rev.1.1-2002 р.).		Національний рівень – утворений шляхом деталізації класів NACE (Rev.1.1-2002 р.).

Таблиця 2. Структура Класифікації видів економічної діяльності за класифікаційними рівнями [1]

Секції	Кількість				
	Підсекцій	Розділів(XX)	Груп (XX.X)	Класів(XX.XX)	Підкласів(XX.XX.X)
A		2	6	14	15
B		1	1	2	2
C	2	5	13	16	20
D	14	23	103	242	278
E		2	4	7	7
F		1	5	17	26
G		3	19	79	104
H		1	5	8	9
I		5	14	21	30
J		3	5	12	12
K		5	23	39	45
L		1	3	10	17
M		1	4	6	8
N		1	3	7	10
O		4	12	30	33
P		3	3	3	3
Q		1	1	1	1
Всього (17)	16	62	224	514	620

Для забезпечення можливості порівняння національних статистичних даних з міжнародними статистичними даними у КВЕД наведені коди ISIC (Rev. 4).

Міжнародна класифікація ISIC (Rev. 4) створена як інструмент збору та порівняння економічних даних на міжнародному рівні.

ISIC (Rev.4) характеризується наступними рівнями:

- перший рівень: секції – у формі алфавітного коду від А до U;
- другий рівень: розділи – двозначні категорії від 01 до 99;
- третій рівень: групи – тризначні категорії від 011 до 990;
- четвертий рівень: класи – чотиризначні категорії від 0111 до 9900.

Таблиця 3. Структура ISIC (Rev.4) [12, С. 16]

A	Сільське господарство, лісництво, рибальство
B	Гірнична промисловість, кар'єри
C	Переробна промисловість
D	Виробництво та розподілення електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря
E	Водопостачання; каналізація; знищення відходів та рекультивация
F	Будівництво
G	Торгівля
H	Транспорт та складування
I	Послуги з організації проживання та харчування
J	Інформація і зв'язок
K	Фінансова та страхова діяльність
L	Операції з нерухомим майном, оренда та надання послуг підприємцям
M	Професійна, наукова та технічна діяльність
N	Діяльність в сфері адміністративного та допоміжного обслуговування
O	Державне управління та оборона; обов'язкове соціальне забезпечення
P	Освіта
Q	Охорона здоров'я та надання соціальних та надання соціальних послуг
R	Мистецтво, розваги та відпочинок
S	Надання інших видів послуг
T	Діяльність домашніх господарств як роботодавців для домашньої прислуги; недиференційована діяльність домашніх господарств як виробників товарів для власного для власного споживання
U	Діяльність екстериторіальних організацій.

Структура Міжнародної класифікації ISIC (Rev.4) має ряд відмінностей від своєї попередньої версії ISIC (Rev.3.1) (табл. 4).

Таблиця 4. Структурне порівняння ISIC (Rev.4) та ISIC (Rev.3.1) [12, с. 17]

ISIC (Rev.3.1)		ISIC (Rev.4)	
Ієрархічний рівень	Число рубрик	Ієрархічний рівень	Число рубрик
Секція	17	Секція	21
Розділ	62	Розділ	88
Група	161	Група	238
Клас	298	Клас	420

Код виду діяльності є одним з основних показників стратифікації статистичної сукупності для організації суцільних та вибіркового статистичних спостережень і основним його призначенням є забезпечення:

- статистичного обліку підприємств і організацій за видами економічної діяльності у Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (ЄДРПОУ);

– проведення статистичних обстежень економічної діяльності та аналізу статистичної інформації на макрорівні (складання міжгалузевого балансу виробництва і розподілу товарів та послуг відповідно до системи національних рахунків);

– зіставлення національної статистичної інформації з міжнародною шляхом застосування єдиної статистичної термінології, статистичних одиниць та принципів визначення та зміни видів економічної діяльності підприємств та організацій.

Класифікація за видами діяльності застосовується при включенні статистичних одиниць до статистичних реєстрів. В такий спосіб відбувається інформаційне наповнення СНР про результати діяльності економічних суб'єктів.

Типологія статистичних одиниць визначена європейським регламентом [9]:

- підприємство;
- інституційна одиниця;
- група підприємств;
- місцева одиниця;
- одиниця за видом економічної діяльності (ОВЕД);
- одиниця гомогенного виробництва (ОГВ);
- місцева одиниця за видом економічної діяльності (місцева ОВЕД);
- місцева одиниця гомогенного виробництва (місцева ОГВ).

В Україні основними статистичними одиницями є підприємства (чи інші юридичні особи) та місцеві одиниці (структурно і топографічно відокремлені одиниці підприємства), які ідентифікуються у Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (ЄДРПОУ). Також може застосовуватися нове поняття, яке введено європейським регламентом – одиниця за видом економічної діяльності (ОВЕД), як частина підприємства, яка окремо не ідентифікується у ЄДРПОУ, але має певну господарську та фінансову самостійність. Це поняття цікавить статистика тільки у тих випадках, коли спеціалізація ОВЕД визначається на деталізованому рівні КВЕД та якщо є доступ до аналітичного бухгалтерського обліку.

Статистичні одиниці класифікують до найдетальнішого рівня КВЕД (підкласу). Кожну одиницю класифікують за основним видом економічної діяльності, який визначається за найбільшою часткою валової доданої вартості.

На практиці не завжди можливо отримати дані щодо валової доданої вартості за кожним видом діяльності. У цьому випадку основний вид економічної діяльності визначається на базі інших показників:

- обсягу реалізованої (виробленої) продукції;
- обсяг виробленої продукції статистичної одиниці у вигляді товарів або послуг, які відносяться до кожного виду економічної діяльності;

- обсяг реалізованої продукції, який припадає на окремі види економічної діяльності. Це, зазвичай, приймається як цілком достатнє наближення до обсягу виробленої продукції статистичних одиниць;
- кількість зайнятих за видами економічної діяльності;
- показників, які характеризують ресурси виробництва;
- обсяг заробітної плати за видами економічної діяльності;
- якщо вид економічної діяльності є капіталомістким, то заробітна плата становить відносно малу частку загальної доданої вартості. За таких умов для визначення основного виду діяльності можна використовувати розмір основних засобів.

На національному рівні для детальної характеристики видів діяльності розроблений Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-97, затверджений Наказом Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації № 822 від 30.12.1997 р. зі змінами № 1 [4], № 2 [5] та № 3 [6].

На міжнародному рівні існують Класифікація продукції за видами діяльності (Classification of Products according to their Activities – CPA), яка описує види діяльності, класифіковані у NACE та Класифікація основної продукції CPC 2007 (Central Product Classification, 2007)* (табл. 5), яка, в свою чергу, орієнтується на ISIC.

CPC 2007 та ISIC (Rev. 4) пов'язані перехідним ключем для забезпечення відповідності видів економічної діяльності і результатів цієї діяльності. Перехідні ключі існують і для узгодження CPA та CPC.

Таблиця 5. Порівняння структури CPC Rev 1.1 та CPC 2007 [12, С. 19]

<i>CPC Rev 1.1</i>		<i>CPC 2007</i>	
<i>Ієрархічний рівень</i>	<i>Число рубрик</i>	<i>Ієрархічний рівень</i>	<i>Число рубрик</i>
Секція	10	Секція	10
Розділ	70	Розділ	71
Група	305	Група	314
Клас	1167	Клас	1261
Підклас	2096	Підклас	2644

Класифікація операцій здійснюється з врахуванням їх впливу на зміну вартості елементів національного багатства. Класифікація операцій передбачає їх поділ на три групи економічних операцій та одну групу операцій, що не відносяться до економічних, але впливають на вартість активів:

1. Операції з товарами та послугами – описують процес виробництва, обмін і використання товарів та послуг за галузями або секторами.
2. Операції розподілу – характеризують розподіл доданої вартості, а також перерозподіл доходів і багатства.

* схвалена Статистичною Комісією ООН у 2007

3. Фінансові операції – відображають всі зміни фінансових вимог і фінансових зобов'язань різних секторів (придбання фінансових активів, прийняття фінансових зобов'язань, наприклад позики, кредити, приріст депозитів в банках тощо).

4. Інші потоки, що характеризують зміну активів внаслідок споживання основного капіталу: настання надзвичайних подій (пожежі, стихійні лиха, катастрофи тощо), придбання за мінусом вибуття невироблених нефінансових активів, одержання холдингового прибутку. Групування операцій проводиться відповідно до існуючої Класифікації інституційних секторів економіки (KICE).

Операції в СНР описують зміну економічних активів та зобов'язань. Класифікація економічних активів відповідно до СНР'93 представлена на рис. 3. Класифікації фінансових активів відповідає симетрична класифікація пасивів, які включають в собі зобов'язання та чисту вартість капіталу. Виняток складає монетарне золото і спеціальні права запозичення, які розглядаються тільки в якості активів.

Визначаючи напрями узгодження системи бухгалтерського обліку та СНР, слід відзначити, що впровадження та застосування результатів класифікацій, зокрема, активів та пасивів, повинно відбуватися паралельно як на мікро- так і на макрорівні. На рівні окремого підприємства – в системі бухгалтерського обліку, на макро – в системі національних рахунків. Одним з можливих шляхів реалізації цього завдання є впровадження у практику міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, але із врахуванням національних особливостей.

Відображення результатів поточних економічних операцій за кожним сектором економіки та накопичення цих результатів для забезпечення виробничого процесу відбувається на відповідних рахунках національного рахівництва. Деякі з них призначені для відображення впливу інших факторів надзвичайного характеру (стихійні лиха, пожежі тощо), а також факторів, що змінюють вартість активів за певний період (позитивний або негативний холдинговий прибуток). Рахунки національного рахівництва поділяються на:

- поточні рахунки – для характеристики поточної діяльності;
- рахунки нагромадження – характеризують результати поточної діяльності, відображені на рахунках поточної діяльності;
- рахунки операцій – характеризують розподіл за окремими стадіями;
- міжгалузевий баланс (таблиці “витрати-випуск”);
- рахунок “іншого світу” – характеристика зовнішніх економічних операцій.

Для комплексного відображення нагромадження та руху потоків в економіці країни використовують рахунки багатства. Вони дозволяють проаналізувати стан активів і пасивів економіки в цілому та її секторів зокрема, які змінюються протягом року під впливом економічних потоків.

Рахунок багатства складається з трьох субрахунків:

- рахунок багатства на початок (періоду);
- рахунок зміни багатства;
- рахунок багатства на кінець (періоду).

Рахунок багатства на початок періоду (табл.6) відображує вартість наявних активів, а також підписаних контрактних зобов'язань станом на певну дату. Його балансовим показником є “чисте” багатство.

Таблиця 6. Рахунок багатства на початок періоду

	Некомерційні організації	Домашні господарства	Державне управління	Фінансові корпорації	Некомерційні корпорації	Σ		Некомерційні організації	Домашні господарства	Державне управління	Фінансові корпорації	Некомерційні корпорації	Σ
Нефінансові активи в т. ч.:							Пасиви						
– виробничі													
– невиробничі													
Фінансові активи													
							“Чисте” багатство (на початок)						

Для кожної групи активів та пасивів зміна від початку до кінця періоду відбувається під впливом операцій та інших потоків, відображених в Рахунках нагромадження (рис. 2).

Структура та зміст *Рахунку змін багатства* (табл. 7) подібна до структури та змісту *Рахунків нагромадження*. Він відображає загальну зміну активів, пасивів, “чистого” багатства під впливом окремих факторів.

Інформація про зміну вартості нефінансових активів переноситься з *Рахунку капіталу на Рахунок зміни багатства*, в частині валового нагромадження основного капіталу, споживання основного капіталу, “чистого” придбання цінностей, а також з рахунку *Переоцінки*, в частині холдингового прибутку.

На основі врахування впливу заощаджень, капітальних трансферів, інших змін обсягу активів, холдингового доходу визначається реальна зміна “чистого”

багатства. В свою чергу, врахування впливу середнього холдингового і доходу дозволяє трансформувати показник “чистого” багатства у загальну номінальну купівельну спроможність на кінець звітного періоду.

Інформація про зміну вартості фінансових активів переноситься з рахунків *Фінансовий рахунок* в частині “чистого” приросту фінансових активів; *Рахунок інших змін обсягу активів* в частині інших змін обсягів активів; *Рахунок переоцінки*, в частині холдингового прибутку.

Інформація про зміни пасивів переноситься з *Фінансового рахунку* (“чистий” приріст пасивів), *Рахунку інших змін обсягу активів* (інші зміни пасивів), *Рахунку переоцінки* (переоцінка активів).

Таблиця 7. Рахунок зміни багатства

Зміна активів							Зміна пасивів						
	Некомерційні організації	Домашні господарства	Державне управління	Фінансові корпорації	Некомерційні корпорації	Σ		Некомерційні організації	Домашні господарства	Державне управління	Фінансові корпорації	Некомерційні корпорації	Σ
Нефінансові активи в т. ч.:							Пасиви						
– виробничі													
– невиробничі													
Фінансові активи													
							Загальна зміна чистого багатства в тому числі:						
							заощаджень та капітальних трансфертів						
							інших змін обсягу активів						
							Холдингового доходу						

Таким чином, формування показників національного багатства в системі національних рахунків відбувається за наступною схемою (рис. 4).

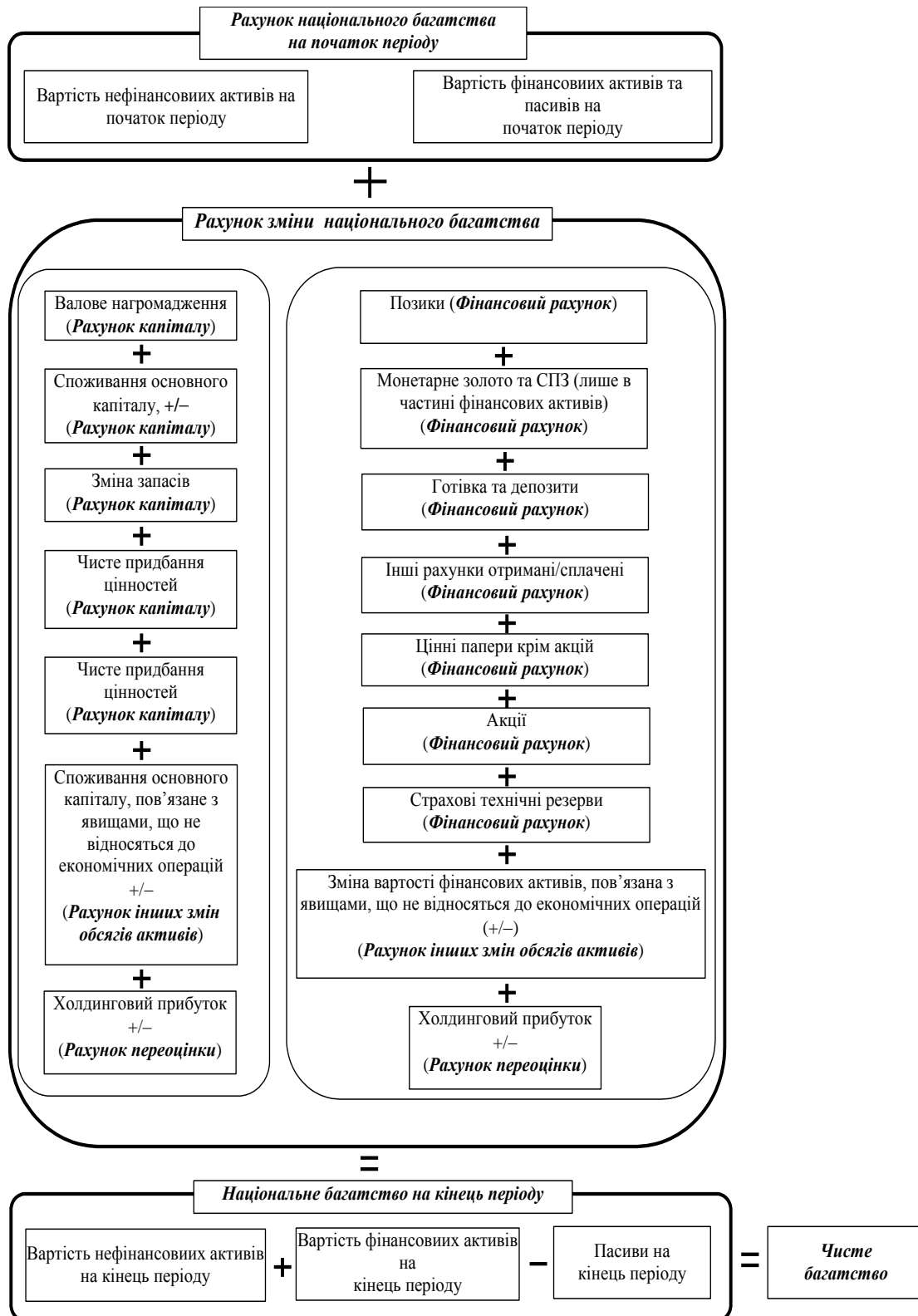

Рис. 4 Порядок формування показників національного багатства

Застосування такої схеми дозволяє оцінити національне багатство країна за методикою СНР'93, відповідно до якої, воно розглядається як окремий випадок балансу активів та пасивів (табл. 8).

Таблиця 8. Рахунок багатства на кінець періоду

	Некомерційні організації	Домашні господарства	Державне управління	Фінансові корпорації	Некомерційні корпорації	Σ		Некомерційні організації	Домашні господарства	Державне управління	Фінансові корпорації	Некомерційні корпорації	Σ
Нефінансові активи в т. ч.: – виробничі – невиробничі							Пасиви						
Фінансові активи													
							“Чисте” багатство (на кінець)						

Висновки та пропозиції. Відповідно до Розпорядження КМУ № 413-р від 25.07.2002 р. “Про схвалення Концепції розвитку системи національних рахунків” методика СНР’93 є методологічною основою СНР в Україні. Водночас, вона не дозволяє враховувати елементи національного багатства, які в сучасних умовах, є надзвичайно потужними джерелами економічного зростання. Відповідно до Розпорядження КМУ № 413-р від 25.07.2002 р. “Про схвалення Концепції розвитку системи національних рахунків” методика СНР’93 є методологічною основою СНР в Україні. Водночас, вона не дозволяє враховувати елементи національного багатства, які в сучасних умовах, є надзвичайно потужним джерелом економічного зростання.

Неврахованим є інституційний капітал, який є сукупністю норм та інститутів. На державному рівні інституційний капітал впливає на продуктивність економіки, на рівні підприємства – визначає ділову активність, а отже впливає на ефективність.

Оцінка та врахування інституційного капіталу підвищить якість та повноту розрахунків національного багатства, а також дозволить якісно оцінити результат урядового впливу. Визначення та оцінка інституційного капіталу є необхідною умовою для повної оцінки як мікро- так і макроекономічного рівня в умовах невизначеності та асиметричності інформації.

Проте, врахування інституційного капіталу в складі національного багатства потребує додаткових досліджень його природи та оцінки в системі бухгалтерського обліку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Класифікація видів економічної діяльності (ДК 009:2005) від 01.04.2006 р.
2. Міжнародна стандартна галузева класифікація видів економічної діяльності ISIC (Rev.4 – 2006, ООН)
3. Наказ Державного комітету статистики України № 96 “Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України” від 18.04.2005 р.
4. Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації № 507 від 17.08.2000 р.
5. Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації № 402 від 05.07.2002 р.
6. Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації № 40 від 26.02.2007 р.
7. Постанова Кабінету Міністрів України № 475 від 07.04.2003 р. “Про затвердження Програми розвитку системи національних рахунків на період до 2010 року”
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.05.1993 р. № 326 “Про Концепцію побудови національної статистики України та Державну програму переходу на міжнародну систему обліку і статистики”
9. Постанова Ради ЕЕС № 696/93 від 15 березня 1993 про статистичні одиниці спостереження та аналізу виробничої системи Європейської Спільноти (Official Journal of the European Communities N L 76, 30.03.1993, с. 1)
10. Розпорядження КМУ № 413-р від 25.07.2002 р. “Про схвалення Концепції розвитку системи національних рахунків”
11. “Expanding the measure of wealth”, Ch.3. The World Bank, 1997; A.Kunte and others “Estimating National Wealth: Methodology and Results”. The World Bank, 1998.
12. Жуковська Ю.Г. Розвиток міжнародних статистичних класифікацій діяльності та продукції // Збірник наукових праць Науково-технічного комплексу статистичних досліджень. – К.: Видавничий центр Держкомстату України, 2005. – Вип.7. – 260 с., с. 15-19
13. Національне багатство України / За ред. С.І. Дорогунцова. – К., 2005. – 124 с.
14. Система национальных счетов. Комиссия Европейских сообществ, МВФ, ОЭСР, ООН, Всемирный банк, 1993. – Брюссель/Люксембург, Вашингтон, О.К., Нью-Йорк, Париж. – 1998
15. Шумська С.С. Національне багатство: методологічні підходи та оцінки по Україні // Економічна теорія. – 2005. – №4. – С. 62-76

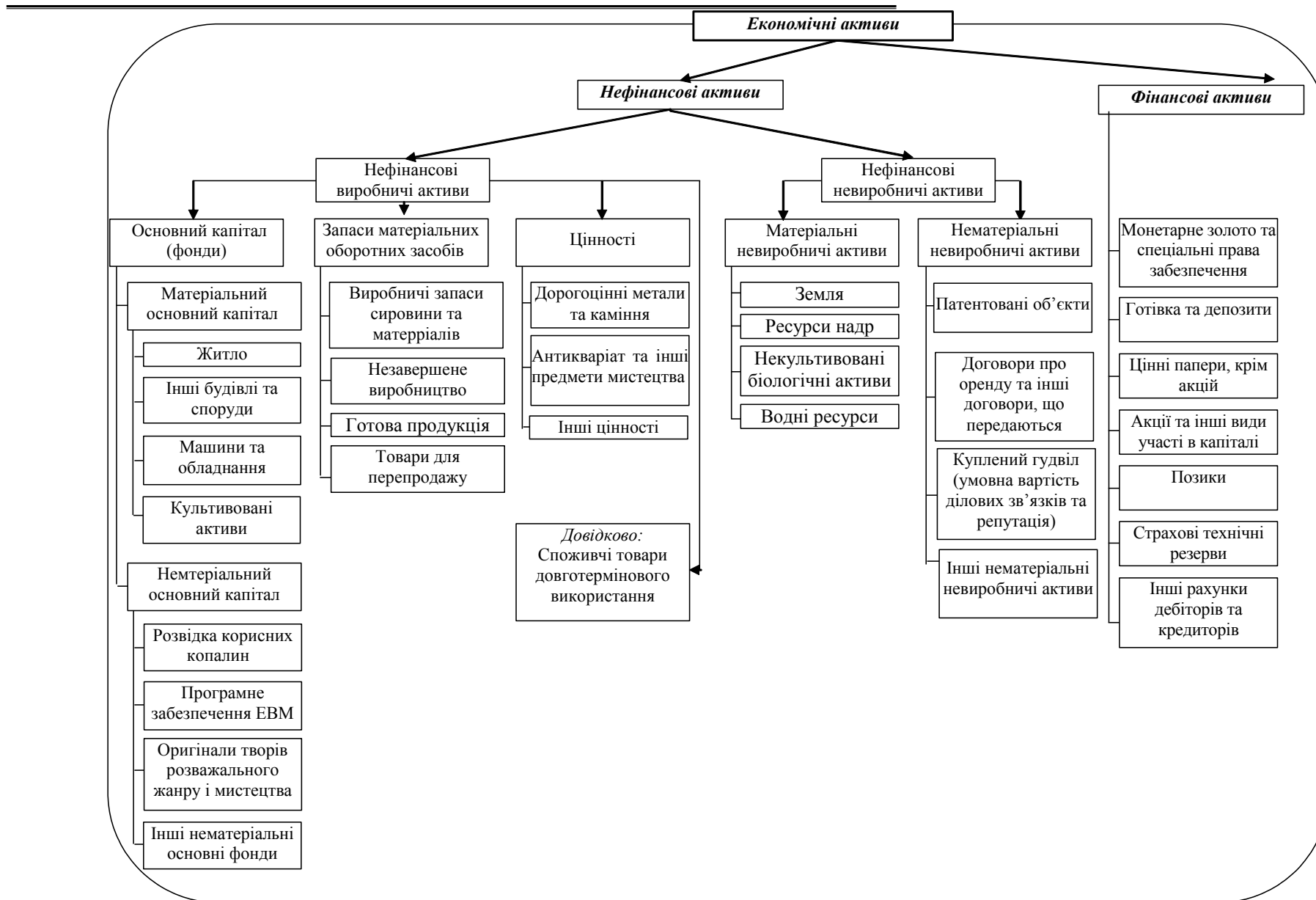

Рис. 3 Класифікація економічних активів